
Talouden ja toiminnan puolivuotiskatsaus 1.1.-30.6.2025

KHALL 15.09.2025 § 203
393/02.02.02/2025

Kaupunginhallituksen 16.12.2024 (§ 244) hyväksymän vuoden 2025 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan kaupunginhallitukselle sekä valtuustolle raportoidaan taloudesta ja toiminnasta neljännesvuosittain. Kesäkuun raportti laaditaan laajempina ja siinä arvioidaan myös toiminnallisten tavoitteiden, tunnuslukujen ja säästötoimenpiteiden toteutumista. Edellytykset talouden seurannalle luo ajantasainen kirjanpito. Kaupungin kokonaistalouden hallinta edellyttää, että toimielimet suunnittelevat toimintansa niin, että toimialalle valtuuston osoittamat tuloarviot toteutuvat ja määrärahat riittävät. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan talousarvion poikkeamiin toimialojen on reagoitava välittömästi.

Sitovuustaso käyttötalousosassa valtuustoon nähden on ulkoisten ja sisäisten toimintatuottojen ja -kulujen erotus (netto) toimialoittain sekä toimialan valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025. Lisäksi vuoden 2025 talousarviokirjassa (s. 31) on määriteltä erikseen sitoviksi eriksi maanmyyntivoitot (300 000 euroa), puun myyntitulot (260 000 euroa) sekä lomituspalveluiden toimintayksikölle nettomäärärahaksi 0 euroa.

Tuloslaskelmaosassa sitoviksi on määriteltä rahoitustuottojen ja -kulujen erotus (netto), verotulot, valtionosuudet sekä satunnaiset tuotot ja kulut. Rahoitusosassa sitovia eriä ovat antolainasaamisten lisäys ja vähennys, pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys sekä lyhytaikaisten lainojen muutokset.

Investointiosassa sitovia eriä ovat investoinnit (netto) toimialoittain. Tilakeskuksen investointeja seurataan erikseen teknisen toimen - toimialan sisällä. Myös Vesi -liikelaitoksella on erillinen investointimäärärahansa. Tilakeskuksen investointeihin kohdentuvan lainamäärän nettomuutos on myös määriteltä erikseen sitovaksi eräksi. Talousarviossa on nimetty erikseen vuonna 2025 toteutettavat tai käynnistettävät elinvoimainvestoinnit ja muut isot rakennusinvestoinnit. Talousarvion sitovuustasot on esitetty vuoden 2025 talousarviokirjassa (s. 31–32).

Käyttötalouden toteutuminen tuloslaskelman mukaan

Toimintatuotot

Käyttötalouden (ulkoiset ja sisäiset) toimintatuotot toteutuivat tammi-kesäkuussa kokonaisuudessaan 51 %:n tasolla vuoden 2025 muutettuun talousarvioon (MTA2025) nähden ollen yhteensä noin 23,2 milj. euroa. Toimintatuottoja on kertynyt kumulatiivisesti noin 0,5 milj. euroa MTA2025 enemmän. Myyntituottojen toteuma on 50 %, maksutuottojen 55 %, tukien ja avustusten 42 % ja muiden toimintatuottojen 52 % MTA2025:sta.

Toimintakulut

Käyttötalouden (ulkoiset ja sisäiset) toimintakulut toteutuivat 47 %:sti ollen yhteensä noin -49,4 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat noin 3,3 milj. euroa MTA 1-6/2025 pienempinä. Henkilöstökuluja kertyi tammi-maaliskuussa -24 milj. euroa. Henkilöstökulujen toteuma oli 46 % eli selvästi alle 50 % MTA2025:n kokonaissummasta. Henkilöstökulut alittivat kumulatiivisen talousarvion noin 1,9 milj. eurolla. Henkilöstökulujen alitus johtuu siitä, että lomarahat (n. 1,7 milj. euroa) maksettiin heinäkuussa, eikä myöskään kunta-alan kesä- ja lokakuussa voimaantulevat/voimaantulleet palkankorotukset taikka helmikuun alusta voimaan astuneen tasopalkkajärjestelmän kustannusvaikutukset ole vielä mukana tammi-kesäkuun luvuissa.

Palvelujen ostojen toteuma oli -13,9 milj. euroa (toteuma-% 47), aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden -3,5 milj. euroa (49 %) ja avustusten -3 milj. euroa (44 %) muutetusta talousarviosta. Muiden toimintakulujen toteuma oli -5,1 miljoonaa euroa (50 %). Näin ollen 1–6/2025 kaikkien toimintakulujen tiliryhmien osalta talousarvio joko alittuu tai toteutuu talousarvion mukaisena.

Toimintakate

Toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli toimintakatteen toteuma oli 44 % muutetusta talousarviosta (-26,1 milj. euroa). Toimintakate toteutui peräti 3,7 milj. euroa budjetoitua paremmin 1–6/2025.

Tulorahoitus

Verotulojen toteutumaprosentti on 47 % koko vuoden talousarviosta. Verotuloja kertyi kaikkiaan noin 24,9 milj. euroa. Kunnan tuloveron toteuma 1–6/2025 on 53 % (n. 21,7 milj. euroa) ja yhteisöverotuoton puolestaan peräti 62 % (n. 2,9 milj. euroa). Kunnallis- ja yhteisöverotuotot ovat toteutuneet siis alkuvuonna positiivisesti talousarvioon nähden. Esimerkiksi kunnallisveroa on 1–8/2025 ajanjaksolla tilitetty Sastamalan kaupungille 3,7 % edellisvuotta enemmän, vaikka vuodelle 2025 on budjetoitu noin 0,5 milj. euroa kunnallisveroa vähemmän verrattuna vuoden 2024 toteutuneeseen kunnallisverotuottoon.

Yhteisöveroa on kertynyt 1–8/2025 aikana 4,3 % edellisvuotta enemmän, vaikka yhteisöveroa on budjetoitu kuluvalle vuodelle n. 0,1 milj. euroa vuoden 2024 toteumaa vähemmän. Manner-Suomessa ajanjaksolla 1–8/2025 keskimäärin kunnallisveron tilitykset ovat kasvaneet 2,4 %, mutta yhteisöveron tilitykset puolestaan laskeneet -8 % vertailukaudesta. Yhteisöveron kunnittaiset jako-osuudet vahvistetaan vuosittain tammikuussa ja Sastamalan kaupungin jako-osuus on kasvanut 15 % edellisvuodesta, mikä selittää yhteisöverojen keskimääräistä parempaa kertymää. Kuitenkin koko maan vaisu yhteisöveron tuotto vaikuttaa myös kaupungin saamiin yhteisöverotuottoihin.

Kiinteistöveroa kaupungille on tilitetty 1–6/2025 ainoastaan noin 0,3 milj. euroa, mikä on 5 % talousarviosta. Kuluvaan vuoden kiinteistöverot kertyvät normaaliin tapaan pääosin heinä-lokakuun aikana.

Kuntaliiton julkaisema tuorein veroennuste (8/2025) näyttää kuluvalle vuodelle vajaa 0,6 milj. euron ylitystä vuoden 2025 talousarvioon nähden. Ennuste pitää sisällään kuitenkin jonkin verran epävarmuutta.

Valtionosuuksia kertyi tammi-kesäkuussa noin 8,5 milj. euroa (toteuma-% 51). Valtionosuuksia kaupungille kertyy tuoreimman päätösten mukaisesti (kh 18.8.2025 § 182) 0,4 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Rahoitustuottoja ja -kuluja kertyi tammi-kesäkuussa yhteensä nettona -0,2 milj. euroa, mikä on noin 0,5 milj. euroa talousarviota vähemmän (TA 1-6/2025 noin -0,7 milj. euroa). Lainojen korkokulut toteutuivat noin 0,2 milj. euroa budjetoitua pienempinä ja korkotuotot puolestaan lähes 0,3 milj. euroa budjetoitua suurempina.

Vuosikate ja poistot

Vuosikatteen toteuma oli 1–6/2025 peräti 86 % muutetusta talousarviosta ollen noin 7,1 milj. euroa. Koko vuoden vuosikatteen on arvioitu muutetussa talousarviossa 2025 noin 8,2 milj. euroa. Alkuvuoden suunnitelman mukaiset poistot ovat toteutuneet 49 % koko vuoden talousarvioon nähden ollen yhteensä noin -4,5 milj. euroa. Vuosikate riitti näin ollen kattamaan poistot ja tilikauden tulokseksi muodostuu noin 2,5 milj. euroa. Koska tilinpäätössiirtoja (poistoeron vähennys) ei ole 1–6/2025 kirjattu, ajanjakson ylijäämäksi muodostuu tilikauden tulosta vastaava 2,5 milj. euroa. Muutetun talousarvion 2025 mukainen alijäämä koko vuodelle on -0,6 milj. euroa.

Rahoitusasema ja investoinnit

Alkuvuoden aikana uusia lainoja ei nostettu. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin noin 5,6 milj. eurolla. Kaupungin lainamäärä kesäkuun lopussa oli noin 56,9 milj. euroa, mikä on noin 2 400 euroa/asukas. Maksuvalmius säilyi erittäin hyvällä tasolla alkuvuonna. Investointimenot olivat noin -6,4 milj. euroa ajanjaksolla 1–6/2025, mikä vastaa 30 % koko vuoden investointimäärärahoista.

Talousarviomuutosesitykset

Sivistystoimi:

Sivistyslautakunta on käsitellyt 27.8.2025 (§ 80) sivistystoimen puolivuotiskatsauksen 1.1.-30.6.2025 sekä toimialan määrärahamuutosesityksen ja esittää määrärahamuutoksia edelleen kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Sivistyslautakunta esittää vuodelle 2025 lisämäärärahaa yhteensä 360 000 euroa. Oppimisen tuen uudistuksen määrärahatarve on

326 500 euroa ja volyymimuutoksista aiheutuva lisämäärärahatarve 33 000 euroa. Sivistystoimi on perustellut muutosesityksensä ja muutosesitys perusteluineen on oheismateriaalina. Kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle ei tässä vaiheessa esitetä lisämäärärahan myöntämistä sivistystoimelle.

Konserni- ja elinvoimapalvelut:

Sastamalan työllisyyspalvelujen lähipalveluista on yksi työntekijä siirretty aikaisemmin sovitulla tavalla kaupungin tekniselle toimelle yhdyskuntatekniikan vastuualueelle huhtikuun 2025 alusta, sillä työllisyyspalvelujen työvalmennustoiminta päättyi TE-uudistuksen myötä. Tätä siirtoa ei ole otettu huomioon kaupungin talousarviossa, joten määrärahoja tulee siirtää työllisyyspalveluista yhdyskuntatekniikkaan 40 000 euroa.

- Työllisyyspalvelujen vastuualueen määrärahoista siirretään 40 000 euroa tekniselle toimelle yhdyskuntatekniikan vastuualueelle (työllisyysltk 1.9.2025 § 39)

Tuloslaskelmaosa:

- Verotulojen tuloarviota nostetaan 500 000 eurolla
- Valtionosuuksien tuloarviota nostetaan 400 000 eurolla
- Rahoitustuottojen ja -kulujen nettomäärärahaa pienennetään 600 000 eurolla

Tuloslaskelmaosan talousarviomuutosten yhteenlaskettu vaikutus vuoden 2025 talousarvioon 1 500 000 euroa.

Investointiosa:

Tilakeskuksen pieninvestoinneissa on varattu 80 000 euron määräraha terveyskeskuksen call centerin rakentamista varten. Kyseessä on vuokravaikutteinen investointi ja investointivuokra veloitetaan yhdessä erässä vuoden 2025 aikana. Näin ollen call centerin investoinnille voidaan lisätä 80 000 euron rahoitusosuus ja 80 000 euron määräraha vapautuu käytettäväksi toisaalla. Tekninen lautakunta esittää (19.8.2025 § 79) 80 000 euron määrärahaa siirrettäväksi Sylvään A-talon remonttihankkeelle.

Vuoden 2025 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan isojen hankkeiden määrärahoista ja muutoksista päättää kaupunginhallitus (500 000 -1 000 000 euron hankkeet).

Konserniyhtiöt:

Puolivuotiskatsaus sisältää myös kaupungin keskeisimpien konserniyhtiöiden talouden ja toiminnan toteumatiedot.

Oheismateriaali:

Oheismateriaalina on varsinainen koko kaupungin toiminnan ja talouden puolivuotiskatsaus.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 72-74 §, talousarvion 2025 täytäntöönpano-ohjeet
Valmistelija	talousjohtaja Markus Jaakkola ja hallinto- ja taloussuunnittelija Päivi Koskinen
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää 1. merkitä puolivuotiskatsauksen 1.1.-30.6.2025 tiedoksi ja saattaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle, 2. siirtää 80 000 euron määrärahan pieninvestoinneista Sylvään A-talon remonttihankeelle, 3. esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää hyväksyä selosteosassa esitetyin perustein seuraavat muutokset vuoden 2025 talousarvioon: - Työllisyyspalvelujen vastuualueen määrärahoista siirretään 40 000 euroa tekniselle toimelle yhdyskuntatekniikan vastuualueelle - Tuloslaskelmaosan tuloarvioiden (verotulot ja valtionosuudet) lisäys yhteensä 900 000 euroa ja nettomäärärahan (rahoitustuotot ja -kulut) pienennys 600 000 euroa.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.
Lisätietoja	talousjohtaja Markus Jaakkola, puh. 0400 788 820